

1 IANUAR 1870.

ALBINA PINDULUI

LITERE, ȘTIINTE ȘI ARTE

BIROU: GAZETEI :

in Bucuresci, Pasagiul Roman, despre Grati-
na Stavri. — Ese de
Joă ori pe lună. — A
bonarea se face pe un
an întreg.

PREȚUL PE UN AN :
pentru capitală este 20
lei noi ; pentru județe,
22 lei noi ; pentru stră-
inătate 12 fiorini. —
Scrisorile nefrancate
nu se primesc.

S U M A R

Sistemul politic și religios al Mahome-
tanilor, dupe Koran.

Dina Codrilor, baladă de Gr. H. Gran-
dea.

Unei june călătoare, erotică de Gr. H.
Grandeia.

Familia Văcărescilor, din I. Eliade R.
și Al. Odobescu.

Ocuparea la țară, — Flôrca la închisore,
— Aurora la câmp, — poezii de Ion
Văcărescu.

Menip, din dialógele morților de Lucian.
Notă biografică.

Asupra poemei Asrael, epistolă de Vasil
Dimitrescu.

Lacrimile, elegie de Vasil Dimitrescu.
Pescarul și morunul, fabulă de Georgiu
Sion.

Preotul Bogomil, studiu de Malcenu.
Poeti populari, studiu de Jules Andrieu.
Turturica, — Dorul, — poezii populare.
Cântec țigănesc, testul și traducerea.
Cicórea, poezie populară culésă de L.
Puscariu.

Cugetări.

Târgul moral.

Pandurina, poezie de Gr. H. Grandeia.

ALBINA PINDULUI

REDACTOR : DR. H. GRANDEA

SISTEMUL POLITIC ȘI RELIGIOS AL
MAHOMETANILOR

DUPE KORAN

Mahomet crezut-a oare în rea itatea misiiei se? Suntem îndemnați d'a crede, când vedem credința ardinte și implicită ce inspiră la toți aceia cari viețuiesc în familiaritatea sa, și cari sunt confidenți sforțați ai slăbiciunii se. Într'acéstă indoită și bizară vocație de apostol armat cu sabie, Mahomet, dacă este permis a citi în adâncimile acelor caractere cari au luat cu ele secretul lor, Mahomet a trebuit să credea cel puțin în misia lui pămîntescă de cuceritor și legiuitor, și să aibă încredere în el însuși, ca toți omeni cari au tras căt-va în balanța destinelor omenesci. Altminterea, în lipsă de alte probe, încăpeșinata perseverință a fundatorului Islamului, atestă convingerea sa : de unde ar fi avut, fără această, atăta curaj și contra pediceilor, atăta încredere în pericol, atăta privilegii dupe învingere? Slăbiciunea acestor mijloce pere pentru dinsul 'nainte a mării scopului se : cu ochiul țintit asupra scopului acesta, el merge reșimat în cea neîndupleabilă voință pe care nimic nu pôte s'o îndoie; «dacă muntele nu merge la el, va merge el la munte.» Fraudele pioșe, minciunile de amerunte, necesare pentru a domina pe omeni, nu sunt pentru dinsul de căt mijloce; adevărul este în scop, în cugetarea care l face să lucreze. Profet, nu este de căt un amăgitor; cuceritor și fundator al unei religii care nu este de căt un sistem politic, a schimbat fața lumii, și a știut că trebuie să o schimbe.

Judecat din punctul de vedere omenesc, Mahomet, — vai! trebuie să o dicem, — ne apare cu slăbiciunea omenirei; vișiile și virtuțile se nu es din mesura comună, nu se ridic mai sus de om : el nu are nici energica asprime a legiuitorului evreu, nici ceresca caritate a legiuitorului creștin, și omul acesta care a con-vorbit cu Dumnezeu, nu și mai amintă de cer în cuvintele lui; limbajul se este un împrumut ca și credința sa: din Biblie, mai puțin mărirea; din Evanghelie, mai puțin iertarea. Nu este el care se avenge pînă la Dumnezeu, ci pe Dumnezeu îl descinde pînă la micimea sa; rostogo-

lesce pînă la nenobila rolă de mijlocitori ai plăcerilor se pe ministri voiențelor celui Prea Înalt.

Înclinarea lui neînfrînată către femei, îl face să trecă limitele ce însuși pusese poligamiei, ca un frîn la patimile simțuale ale arabilor; femeia, chiar în față cu fiul ei adoptiv, nu este scutită de acel ochi al plăcerii care du e Koran este oprit fidelilor d'a arunca asupra femeii a-prôpelui se. Dar ce pasă? Gabriel are tot d'una un verset gata ca să l aducă din cer și să absolve aceste caprițurii mobile, și ceea ce este oprit celui vulgar, este permis profetului; Dumneșu chiar îi impută că s'a indoit de indulgința divină, și că n'a usat mai larg de privilegiul ce l'a acordat.

Aceste preocupări ceresci nu l fac să părădă griega intereselor pămîntesci : trimisia lui Dumneșu face comerț pînă în Grecia cu o patentă a Împeratorului Eracliu. Dar să fim drepti, căci, dacă el se inavueșce, acesta e mai mult pentru săraci de căt pentru el; mânia lui, tot d'una-una plină, este tot d'una deschisă; el opresce în vindarea captivilor d'a separa fiul de mamă; și dacă caritatea Koranului este împrumutată din Evanghelie, profetul, această dată, propagă atăt preceptul căt și esemplul.

Une ori însă, în viața lui privată, ajunge la mărirea prin puterea simplității : el este mare într'acel amvon de lemn grosolan lucrat, sau sub acel palmir unde se reșimă ca să audă cuvîntul lui Dumneșu, pe când discipuli se a-tentivi culeg pînă și saliva care i cade din gură, iar ambasadori dela Meca strig :

„Am veșut pe Cosroesi Persiei și Cesari Bisanțului; dar nu este monarc în mijlocul supușilor se care să fie atăt de respectat și pu-teric ca Mahomet în mijlocul companionilor se.” Dar este și mai mare când, sub umilul lui acoperiș, ședînd pe pămîntul gol, fără nici o rogojină ca să se repause, își drege vestmintele vechi cu cea mână care în curănd va împărți imperii.

Cine ar crede? Cuceritorul Arabiei n'a fost tot d'una străin de cea slăbiciune omenescă care nu se iartă unui cuceritor și profet. În bă-tălia dela Beder, întea care s'a distins de atacurile Beduinilor asupra caravanelor, Mahomet a pus în joc fortuna sa și esistența Islamului. Profetul, dice Gagnier, veșdînd soldați se in-

conjurați de un inamic mult mai numeros, „a fost prins d'o mare palpitație de inimă și urmată de lăncezială” ceea ce semăna foarte mult cu frica. El se refugi cu Abubecr, discipulul și amicul său, într'o mică colibă de lemn (umbraculum) unde era apărut desăgețit, pentru a ruga pe Gabriel ca să-l vie în ajutor cutrei miș de îngeri. Dar în colibă, venindu-și în fire, vedu că este pierdut dacă va da fidelilor creșetori semnalul descuragărei, și, eșind, luă un pumn de pulbere pe care l' aruncă în aer, și cu o voce tunătoare care resună peste larma încăierării, strigă : „Fetele lor fie învelite de amezială.” Și inamicul spăimântat, creșend că vede îngeri pe cari l'a invocat Mahomet, s'a risipit în toate părțile.

Ică acest caracter complex din care pină ađl istoria nu ne-a arătat de cât o față, amestec cıudat de vicieri infrınate și virtuți căștigate, unde disimulația este fondul și entuziasmul suprafăța. Mahomet încelând pe omeni, este, ca să dic așa, în naturalul său. Omul acesta, dupe disa vechilor istorici, singuri cari dic tot, pentru că nu sunt nici de sistemă nici de partidă, „nu privea pe nimeni în față,” în siml familiei și chiar în brațele femeilor seale, nu lăsa masca nici un moment și nu trăda pe profetul; guverna afacerile seale de menagiul ea destinațele Arabiei, cu câte un verset din Karon, și făcea pe ingerul Gabriel să descindă din cer ca să ordone unefa din femeile seale d'a nu fi gelosă de o sclavă favorită; a susținut pină la mörte rolul laborios ce l'și-a impus.

Murind, se țarase în adunarea poporului, pentru a'și desvăli viața, a cere iertare celor ofensați, și a plăti trei tragme unui creditor care reclama o datorie uitată. Pe patul de mörte dictează încă cuvintul lui Dumnezeu. Convorbesc tare cu îngeri și permite intrarea în casă lui Asrael, ingerul morței, care aștepta umil înainte d'a intra permisia profetului, ănteil și cel din urmă om căru l' a cerut-o. Ast-fel a viețnit, ast fel a murit, comedian pină la fine, domn pe sine și rolul său, și creșend în sine pentru a sforța pe cei alți să cređă.

Căt pentru Koran, ca cod religios, nu este de cât o rea contrafacere a Bibliei și Evangheliei, care poartă intipărirea omului pe fie-care pagină; ca predicăție de rebel și cucerire, nici o dată trimbă mai resboinică n'a sunat chlamarea la luptă, nici o dată vers de poet sau sermon de apostol n'a inspirat pină în punctul acesta desprețul de țericul și sântificat mörtea prin martiriu; apoi ca cod social și politic, ne isbesce mai cu semă prin neindestulintă. În această carte care conține tot de o dată un sistem religios, o organizație politică și o legislație civilă și criminală, tot este semină și nimic

desvoltat; marginea însă este lăsată în capriciul despotului și în ecitatea judelei. Din fericire unul corige pe cel alt în moravurile Orientului, și acel sănătos instinct de justiție naturală care se află la toate poporele musulmane, trebuie mai cu semă să fie atribuit la lipsa legilor scrise și la simțul drept al poporului, care corige și împlinește erorile și lacunele legel.

Dar pentru a judeca bine Koranul, trebuie să l' ochim din distanța autorului său, și mai mult în rezultatele lui depărtate de cât în consecințele lui imediate. Un cod ca și o religie sunt opera unei lente și laborioase gestații și nu dau fructul lor de cât cu ajutorul seculilor; strălucitörele debuturi ale islamului s'au ne amăgiască despre semințele de ruină ce conțineau într'insul

Neapărat că strălucirea trecătoare a celor două kalifate din Damasc și Cordova se datoresce acelei vii impulsii dată spiritelor prin acele cuceriri öre cum fabuloase, și prin aceea poezie brutală care întefesece rolul forței. Lumea Nordului a avut, prin Evangalie, revoluția sa religioasă; prin intrasia barbarilor, revoluția sa socială și politică. Lumea Sudului le-a avut pe amândouă prin Koran și Mahomet. Ssuperioră cuceririlor barbare, cucerirea musulmană, ca ale vechiei Rome, părea că aduce dupe sine bine-facerile civilizației, părea că voia să indemniseze poporele pentru retele ce țara dupe sine.

Dar un ochi exercitat nu s'ar fi încelat; această civilizație efemeră și factice avea în sine semina mörtei. Nefericosul nivel ce Koranul a făcut să trecă peste toate aceste capete, cu ințreita sa unitate religioasă, civilă și monarhică; lipsa unei ierarhii în ordina religioasă cum și în ordina civilă; un Dumnezeu unic față în față cu credința, ca un popor de sclavi față în față cu tiranul; piosul despotism al kalifatului în care se concentrau toate puterile; imperiul său nelimitat asupra proprietăților supușilor seși și vieții lor, care asemenea pentru diosul era o proprietate; lipsa de legi scrise și capriciile domnului viu adăogate ca comentarii la capriciile sântite ale domnului mort; toate aceste cause, din cari una singură ar fi ajuns, s'au reunit pentru a isbi cu încremenirea și mörtea morală poporele supuse jugului islamului. Cel d'ăntelă avint al cuceririi finit, ei se încovăiară, și se aflară față în față cu sânta tiranie a legel lor și cu viciele numeroase ale unei stări sociale fundată pentru și prin cucerire, unde pacea era discordia și unde repaosul era mörtea.

Evei au probat asemenea: nefericire poporelor cari n'au de cât o carte, și a căror întregă viață socială se resumă în acea carte, scrisă o dată pentru a nu se mai schimba. Nefericire lor, căci nu mai merg, nici chiar înapoi! Răs-

tigniți de religia lor statorică și de acea semi-civilizație mai rea de cât barbaria, ei se resemnează puțin câte puțin, ca Indiani, imobilității lor sacerdotale și las a trece generațiile și seculi fără să imprumute dela acestea nici o idee nici o mișcare; atunci sunt ca copii, dar ca copiii semeți și ignoranți cari nu voiesc să învețe nimic, în mijlocul acestei lumi care a mers pe când ei ședeau; sau mai bine, copilăria lor atinge bătrânețea (o viață incompletă care n'a avut maturitate), și dau lumii tristul spectacol al acelei proscrispții morale a unui popor izolat, ca Evrei în mijlocul popoarelor cari îi resping!

ȚINA CODRILOR

Intr'un rațu ferice, într'un cuib de Țlori,
Un castel se vede 'nbălsămat de flori,
De părae limpezi răcoros udat,
Unde o vergină plânge necarmat.
Pare că o nimfa unei cristaline,
Pare că e țina stelelor senine,
Că e mai gingașă ca un vis d'amor
Când suav mângăcă sufletul în dor.

În balconul d'aur Iată c'a stătut,
Luna îi sărută chipul ei plăcut.
Și zefirul nopții, răcoros din flori,
Îi reșafă coma p'albi siniori;
Fruntea ei senină ca lumina noii,
Gânditor o 'nclină, ca un crin în rouă;
Ochi sei albastru dulci și amoroși,
Cat în umbra nopții lacrimând dușoși.

Aurora Iată că deschide lin
Porțile rosalbe cerului senin;
Clocărlia cântă, carul ei vestind,
Înhămat cu zefirul peste flori venind;
Tote iaă viață la a ei venire,
'Tote simt amorul la a ei zimbire;
Numai tu, copilă, nu te 'nveselesc,
Numai tu natura o desprețuiesc.

Se cobor în vale cerbi și căprioare,
A privi 'n oglinda linelor isvoare;
Dar veșed copila, staă de o privesc
Si de frumusețel' tôte se ulmesc.
Una dintre ele, dulce cuvintând:
'Suriore mândre, — țice admirând, —
Iată țina noastră, țina cea din Țlori!!...
Căci n'am să me satur țece ochișori!

•O dalbă vergină picată din rațu.
O floare suavă din luna lui maiu,
De soare nearsă, de vint nebătuț,
Esci ore din lume în codri perduț? —

Căci dorul te 'ncege și esci intristată,
Și ochiș'ți revarsă plânsore 'nfocată.
Vergină, n'ai tēmă și spune de vrei
Să scapi din palatul acesta de smei?

— «Vergine de munte crescute ca 'n rațu, —
Că mult me răpece dorit-ve trațu, —
În vechia cetate 'nălțată la nori,
Viața mea jună țesut-am cu flori!
Acolo amorul ca roa cerescă
În sinul meș june era să 'nflorească,
Acolo într'o noțte pe când asteptam
În codri la lună pe cel ce iubeam,

•Veșed-am în aer ușure că sboră
O negură dōsă, că vales 'nconjōră
Ca fulger și tunet, cât munți resun
Și cobele nopțel în scorburi s'adun.
Cătafă o scăpare de plōia cu spume...
Deșerte sunt tōte departe de lume!
Un smeu me răpece atuncea 'ntr'un nor
Ș'ăicea me lasă din falnicu' sbor!

•Aicea, departe de scumpa iubire,
În sinul durerel' să gem cu mălniro,
Să gem și în noțte, să plâng ne'ncetat,
Căci cupa iubirei în dor n'am secat;
Și tristă m'î gândire prin lacrimi sboră,
Și în inima m'î bate ca frunza ușoră!...
Scăpați-mue 'ngrabă, o dalbe surori,
Și 'n cornele vōstre volu pune tot flori!*

• • •

Văilor smăltate, luna strălucă,
Când convoiul sprinten cătră ea venea;
Cerbi și căprioare duc în fruntea lor
Un alt cerb mai mare, falnic și ușor,
Care-avea în corne pat din brad țesut
Și cu mușchilul verde mōle așceruut,
Ca un cuib de paseri, împrejur cu flori,
Tot să dormi într'insul, mângălat de Țlori.

Cerbulețu' țice : «O dalbă feciōră,
În cuibu' ței de țina vofosă coboră,
Căci noi te vom duce la limpezi părae,
Să scalđi rițetore figura' ței bălae;
Cu roa din țerbă aă' ței răcoresc sinul;
Cu florile dalbe să 'mpleteasci păral;
O îie subțire cu fluturi d'aur
Ascunđă flotândă cerescul tesaur.

•Să puni p'a ta frunte coronă de stele,
Să 'ncegă grumaju' ței frumose mărgăle
De mărgăritare și dalbe rubine,
Căt stelele tōte să cate la tine.

Din vales umbrită cu salcii pletose
 Zefirul ne-aduce suspine duțose :
 Acolo se plânge un june mereu
 Și eco răspunde tot numele tei !

Ochi de foc ai nopței mai luciți în cer !
 Dalbă auroră, nu păși 'n eter !
 Căci copila dorme lâng' al seui iubit
 Somn cu vise d'aur fragid împletit,
 Pe un pat de rose dulce înbrățișată.
 Bore ale nopței, lin îți măngâiași !
 Sécă le e cupa negrelor durăși.
 Dar a fericirei plină'i de plăceri.

Gr. H. Granden.

UNEI JUNE CĂLETÔRE

- De unde vii, fecioră, cu rose pe guriță.
- Mai albă de cât neos, cu mirtul pe costiță ?
- Zefirul te aduce ? Picată ești din rață ?
- Lăsat-ai tu azurul, cortegiul de stele,
- Și vii în carul d'aur, purtat de columbele,
- A răspândi girlande sub soarele din mai ?

Așa îți pote dice acel ce nu te scie.
 Dar ești al cărui suflet, răpit de bucurie,
 Ar vrea etern să sbore în juru'ți cu amor,
 Pe sinul teui cel fragid în cânt și desmerdare
 Să uite a vieții amară intristare ; —
 Te 'ntreb, copilă dulce, ea sclavul rugător :

Tu care străbătut-ai, coprinșă de iubire,
 Acele țeri sublime d'antice suvenir,
 Edenul omenirei pe unde înfloreasc
 Fădurile de dafin și mirtul ce suspină.
 A căror unibără dulce pe căletori alină ;
 Pe unde cipri 'n doliu mormintele jălese ;

Pe unde curge Nilul prin văile mănăse
 Ce gem de holde d'aur, de tarme numerose,
 De oi și de cămile, de sprintenți armăsași,
 De miș de obeliscuri din marmoră luerate,
 D'orașe, de ruine în secolii ilustrate
 Și dulce 'nbălsămite d'arome de rosari ;

Pe unde lin adapă cu unda 'i cristalină
 Al omenirei lăgăn, suava Palestină,
 Iordanul, sântul Euviu, de verși d'umbrăși umbrat ;
 Pe unde cedrul fâhnic Libanul sânt umbreasc ;
 Pe unde Eufratul în cursu 'i răcoresc
 Ruina Babilonei de sorele 'nfocat ! —

Te 'ndură dar și spune, frumoșă căletore
 În țerile acelea iubite mult de sore !
 Bogatele lor daruri cu ce volu semăna ?
 Când lebăda înotă pe lacul din livadă,
 Ea, care este albă ca fulgul de zăpadă,
 Egală măfestatea și albicimea ta ?

Nemuritoare rosă ce 'n Erihon se nasce,
 Intrece ea purpura, purpura ce renasce
 Pe fața ta suară la vorbe de amor ?
 O vis ai fericirei ! când luna cea senină
 Se jocă cu delfini pe marea ce suspină,
 E candidă ca tine, ca tine, scump odor ?

Gazela care fuge în crânguri sficioșă,
 Nu are-ata ochire ce cade amorosă
 Ca umbrele de sora pe plaful depărtat ?
 Când Flora se arată în timpul primăverei,
 Imprăsciind profume, plângând în sinul seroi,
 E ore ea snavă ca sinu'ți profumat ?

A undelor marmură, a frunzelor șoptire,
 A tristei turturele dolosă tânguire,
 Or fi așa de dulce precum e versul teui
 Când curge dupe buze'ți ca riușor de miere,
 Ca riușor ce varșă balsam de mângădere,
 A inimilor roș, în suferențelul meui ?

D'ar fi frumoșe ele, frumoșe ca și tine,
 Lăsând aci departe amici și ori-ce bine,
 Acolo te ui ași duce ca roudurea 'n sbor.
 Acolo stând a plânge la umbra răcorosă,
 Privind în flori, în stele, figura ta frumoșă,
 Strigându-te pe nume, acolo-ași vrea să mor !

Gr. H. Granden.

FAMILIA VĂCĂRESCILOR

(DUPE ION ELIADE ȘI ALES. DOBESCU)

Familia Văcărescilor se află în România; însă se trage din Ardeal, dela Făgăraș. Tradiția vorbală a familiei ne spune, că pe când Radu Negru Basarab, pentru ca să potă rămănea în legea străbună « creștină resăritenă, » fu nevoit de către Regi Ungariei, cari voiau să l' tragă la legea creștină apusenă, ca să părăsescă Făgărașul, și să trecă peste munți în România pe la 1212 dupe Crist : atunci mersese între însoțitori lui Radu și unul Negoiaș Făgărescul, fiul Domnului Făgărașului. Acesta se dice că ar fi întemeiat în România pe Dimbovița doaspredăce sate și doăspredăce biserici. Acesta fiind că se trăgea din Făgăraș, s'a pronumit Făgărescul și dupe aceea Văcărescul. Cum că această familie se trage din Făgăraș, se vede din

sigilul ei, pe care se află : « cetatea Făgăraşului, o aceră albă şi o flamură purpurie. »

Familia Văcărescilor este una din cele mai însemnate familii ale boierilor din România : ea s'a distins în tot decursul veacurilor prin talente mari, prin eroism neasemănat, prin religiozitate, adică, prin simţiminte naţionale şi patriotice, şi peste toate prin iubirea de omenii chiar în înţelesul evangheliei şi al omenităţii, aşa în cât ea nu numai că n'a fost nici o dată tirană şi despotă către omeni de stare mai de jos, chiar nici către supuşi sei : dar încă n'a putut suferi nici măcar să vedă pe alii tirănd omenitatea, şi de aceea s'a jertfit pururea pentru apărarea neînstrăinaverilor drepturi ale omenirii, ale naţiei, ale patriei şi ale bisericeii naţionale.

Câte-va exemple ne vor dovedi toate aceste dize, mai pre sus de totă îndofala.

Aşa ne spune tradiţia verbală familiară, « că fiind o dată fomete mare, omeni din România erau nevoiţi să se dea robii la proprietari cei mari, numai ca să capete câte ce-va de mâncare şi să nu moră de fome : atunci se seula Radu Văcărescu, un nepot al lui Negoita Făgărescu, îşi deschise grănarele şi dete celor lipsiţi, dicând, ca nimeni să nu se dea rob pentru fome ! Atunci poporul, scăpat de sclavie şi scutit de cumplita mörte de fome, dise cu un glas şi din inimă recunoscătoare, că « Radu Văcărescu este belşugul, » şi strigau cu toţi : « Domnul Dumnedeş a dat coconului Radu belşug mare. El nu cere plată ! Împărtaşiţi-ve cu toţi din rodurile muceii lui ! Lăudaţi şi prea înălţaţi din tot sufletul pe părintele ceresc, stăpînul lui Radu ! »

Acestea sunt tradiţiile ; însă avem adeveriţi istorice sigure. Aşa, ca să atingem numai pe unii bărbaţi din această familie, atât de meritată şi atât de preţioasă României, fuscămăm numai următoarele :

Pătraşcu Văcărescu (născut la 1554 — ?) fu banul Craiovei, şi ucise în resbote atâţia duşmani, câte şile cu söre sunt într'un an : de aceea îşi închină sabia tutulor sântilor de peste an. El a şidit biserica din vatra Văcărescilor de lângă Tîrgovişte.

Négoe Văcărescul (1600 — 1685), pelingă alte deregătorii înalte, fu capuchiehaia la Constantinopol piună la adinea bătrineţe, apărând interesele patriei pururea cu înţeleptie şi curagiu. Murind la Constantinopol, Turcii îi şigilară haînelo pe dînsul, şi aşa îl aduse în patrieşi, de se îngropă în pămîntul străbunesc.

Ienache Văcărescu (? — 1716), purtă cele mai înalte deregătorii în ţară ; ca ban al Craiovei fu trimes să caute văd peste Argeş, să facă pod pentru trecerea oştilor contra Austriacilor (1688). La 1695 avu comandarea cea

mai 'naltă peste öste, ca să pădiască ţera şi pe Domn, căci Domnitorul Constantin Brăncovenu merso în Turcia spre salutarea Sultanului. Dupe aceea fu sol la Constantinopol (1703—1708), apoi visticernic la Constantin Brăncovenu (1708—1716), când fu ucis de către Turci la Constantinopol împreună cu Domnul ţerei Constantin Brăncovenu şi cu totă familia acestuia, la 15 August 1716.

Stefan Văcărescu (născut înainte de 1716) purtă cele mai 'nalte deregătorii, tu cel mai ager jurist şi cel mai iuveţat bărbat pe timpul sei. Fiind că din început îi muriau toţi copii, se rugă cu credinţă ferbinte el şi soţia lui « la Sântul Stilian, ca să mijlocască prin rugările sele la Dumnedeş, ca să le trăiască fi ! » Rugările lor fură ascultate, şi Dumnedeş le dăruî un fiu, care cu merite şi cu talente întrecu pe toţi străbuni sei ; acesta fu :

7. Ienăchită Văcărescu (1740—1799). El avu profesori doă-şeci, pentru fir-care limbă şi ştiinţă ; aşa pentru limba elenă pe Neofit bătrînul Causoca, pentru limba latină şi germană pe iuveţatul german Veber, şi asemenea câte unul pentru fie-care din limbile : italiană, franceză, turcescă, şi pentru toate ramurile ştiinţelor. Dar abia era el de cincispre dece ani, adică pe la 1755, şi Domnul României Constantin Cehan Răcoviţă (cel mai cumplit tiran), neputend suferi simţimintele cele naţionale ale Văcărescilor, desteră pe tata lui Ienăchită, pe Stefan Văcărescu şi pe fratele acestuia, pe Barbu, şi îi trimise în insula Cipru. Însă tiranul Domn se destronă dela Cipru, şi Stefan se făcu spătar, iar fiul lui, Ienăchită, încă de tot june, se făcu cănăraş la şidirea monastirei Spiridon cel nou din uliţa lui Şerban Vodă. Însă la 1763 veni pe tronul României iarăşi Constantin Răcoviţă, care însărcină pe bucătarul sei, ca să otrăvescă pe Stefan şi pe Barbu Văcărescu. Bucătarul împlini acea spurcată însărcinare, şi bravi boieri fură otrăviţi amândoi, pe când se aflau la viea lor în valea Orlei din Săcueni. Dar bucătarul încă şi primi resplata dumneşescă în curând, căci pe când ducea mănecare lui Vodă, se surpă pe dînsul acoperişul şi l turti cu mănecare cu tot : « aşa vine pedepsa lui Dumnedeş ! »

Ienăchită Văcărescu merso la Constantinopol la Sultanul, să ceară resbunare asupra Domnului pentru otrăvirea tăta-seu ; însă Vodă Răcoviţă muri în grabă.

La 1769 intrară muscali în România ; Domnitorul Ghica fu prins şi trimes la Petersburg ; boieri şi Mitropolitul trimiseră îndată la generalul rusesc, Romanşof, la marginea Moldovei, să ceară öste de apărare. În această deputaţie fu şi Ienăchită Văcărescu. Însă ajungend deputaţia

la Buzeu, se întilni cu un colonel rusesc, care spuse, că vine ôste foarte multă; prin urmare ar fi de prisos să mai mERGă deputația pînă la general, ci mai bine să se întorcă la București, să adune boherimea și să trimită o deputație la Petersburg și să închine Țera-Romănescă Țarului Rusesc, Văcărescu care n'a fost nici o dată aplicat către Ruși, acum ca să scape de silnicii, își luă familia și, împreună cu alți boieri, trecu la Brașov în Ardël, unde petrecu pînă la 1774, când se încheie pacea. În anul 1773 trecu Imperatul Austriei, Iosif II., prin Brașov către Galiația; atunci Ienăchiță Văcărescu fu invitat la Imperatul și conversă cu dînsul câte-va ore.

Sub Domnul Alesandru Ipsilant purtă Ienăchiță Văcărescu cele mai înalte deregătorii ale statului; el fu unul dintre compunetorii codicilor civile publicate și introduse de către Domnul Ipsilant. Fii Domnitorului Ipsilant părăsiră casa părintescă și țera și fugiră pe ascuns la Ardël; atunci Ienăchiță Văcărescu fu trimis sol la Viena, ca să mijlocescă reinturnarea fiilor lui Ipsilant înapoi. Cu această ocazie avu norocire din nou a conversa mai multe ore cu Imperatul Iosif II.

Lucrarea literară a lui Ienăchiță Văcărescu se cunoșce din produsele lui limbistice, juridice, poetice și istorice:

El a compus o gramatică a limbii române care s'a tipărit la Rîmnic, în anul 1787. În această gramatică a compus el și prosodia (mesura tonului cuvintelor) limbii române pentru poezie, însă dupe prosodia grecăscă. Dupe această prosodie a făcut versuri foarte potrivite; ba încă a întrebuintat și unele figuri poetice atât de măiestrite, în cât la poeți următori nu le mai aflăm; așa este bună-ôră versul respicător de gelosia cea mai cumplită:

Într'o grădină,
Ling'o tulpină,
Zăritu o flore ca o lumină;

S'o tăiū, se strică;
S'o las, 'mî-e frică,
Că vine altal și 'mî-o ridică!

Asemenea a compus Ienăchiță Văcărescu istoria Sultanilor turcesci dela 1788—1794.

Sub Domnia lui Alesandru Muruz se retrase Ienăchiță Văcărescu din viața publică, numai pentru că acest Domn era sumet peste mesură; de aceea Văcărescu nu l' putu suferi și trăi în rivalitate cu el, dar totuși îl umili când cu fometea; căci amerintând poporul cu răscolă, și ne-aflând Domnul Muruz dela uimeni sfat priincios, cum să ajute pe mulțimea muritóre de fomete, se vedu nevoit, să chîame pe Văcărescu care apoi îi dete sfat: ca să cERă dela Sultanul provisiunile cele multe, date de către România prin cetățile turcesci dupe malul Dunărei, cu

îndatorire, ca iar să le plătescă înapoi în ani roditori. Așa mântui țera de fomete, și Văcărescu merită din partea poporului numele de „belșug,” ca și strebulul seū, Radu.

Ion Văcărescu (născut la 1863?). Acesta încă posedă toate strălucitele însușități ale familiei sele. Pe lingă acesta, făcend cunoscință și cu reumitul George Lazăr (vedî Albina din 15 decembrie) se aprinse într'însul și mai mult simționitele națiale și iubirea către patrie și; de aceea nu se linisci pînă când, împreună cu câți-va alți boieri, și prin o stăruință de fer neînduplecaveră, mijloci înfiintarea primei școle de matematică, de filosofie și de teologie, în limba română, la Sântul Sava în București.

Ion Văcărescu este unul din cei d'anteiū producători ai literaturii române poetice. Simțimintul renascerei națiale covîrșia într'însul mai mult; de aceea fiind însărcinat de către Domnul Caragiă, la anul 1818, să facă un vers la codica civilă, ce o publică acest Domnitor, așteptău toți curteni lui Vodă, să vedă vre-o odă laudativă în onôrea Domnitorului fanariot; dar ce să vedă? Poetul în loc de laudă, avu curagiū să și verse în public curatul simțimint națial, strigend:

« Ah! de-am putea redobândi
Si câte-avem perdute,

Atunci ș' acest corb serman,
Iar acullă s'ar face;
S' ori-ce Român ar fi Roman,
Mare 'n resbuțu și 'n pace! »

Încă în anul 1818 traduse câte-va bucăți teatrale, și în acel au se auți mai anteiū limba română pe scena teatrului în București, prin elevi din Sântul Sava.

La introducerea Regulamentului organic, Ion Văcărescu, sciind despre adaosul muscălesc care răpia neatărnarea țerei, fu singurul care avu curagiū, ca, între două sute de mii de baionete muscălesci, să nu recunoscă de legiuită o adunare legislativă presidată de un Consul muscălesc. El fu unul din acei șese boieri bravi, cari nu voiră să subscrie adaosul muscălesc la Regulament, și pentru aceea suferi dest-reare.

De va citi cine-va cu luare aminte poeziile lui Ion Văcărescu va afla, că toate port sigihul religiosității, moralității și al naționalității. Acesta se vede chiar și în jocurile lui poetice.

A repausat în etate foarte bătrînă, în luna lui martiū 1863.

OCUPAREA LA ȚERA

1. Se întinde o câmpie
De sub pole de Carpați :
Câmp deschis de vitejie
La români lăudați.
2. Surpăturii sunt de o parte,
D' un oraș ce a domnit ;
O girliță 'ncocii desparte
Un crâng forte 'nveselit.
3. Acolo am cîc căsătoră
Pe un vîrf de delișor,
Curge 'n vale 'i o apșoră,
Murmurând încetșor.
4. Față 'n față smălțuite
Dêlurî altele se ved,
Și 'n rălcelele 'nflorite
Mîei pasc, alerg, se joc, șed.
5. Lăsând ale lunei mare
Cinsti, nădejdi și fumuri neci,
Amăgiri cu 'ncredințare,
Dușmani caldi, prieteni reci ;
6. Acolo cu sănătate,
Cu finiace insoțit,
Tôt 'a viteșei bunătate
Dobîndeam cîc înmulțit.
7. Când la vie, la grădină,
Când la câmp de multe ori,
Cu o muncă prea puțină
Îndemn dam la lucrătorî.
8. Când cu mreji amăgitoare
Viș prindeam paseri din sbor ;
Când prin țevi fulgerătoare
Cu plumb le-avîrleam omor.
9. Când cu căni prin pădure
Vulpe, iepure fricos,
Lupul nărăvit să fure,
Îl rânșam măi cu prisos.
10. Trăgeam mulți din locuință,
Ce-ău adănc l'al apei fund ;
Căți dând la 'nclări credință,
Undiți lesne îi petrund !
11. Muncă, luptă, călărie,
Jocuri, umblete pe jos,
Me 'ntăriaș cu veselie
Și 'mî da 'nvederat folos.

12. Curăția și mesura
Masa mea împolobia,
Mulțumia stomah, ochi, gura,
Dar me sătura d'abia.
13. Musele, ce'mî sunt dragi forte,
Aveaș minit hotărât,
Când cu cei cari n'au mörte,
Me 'ntilneaș numai de căt.
14. Cu nespusa lor dulcettä
Mintile mi le 'nmulțiaș ;
Măna, duh, ochi, limbă, viață :
Töte mi le 'nșuflețiaș.
15. Atunci cu încredințare
Deslușiam un véc măi bun,
Cu a căruî așteptare
Reul ömeni supon.
16. D'amerunt privind natura,
Planeți, resărit, apus,
M'am gândid : așa făptura
Cine-ar fi 'nvrind de sus ?
17. Cătă slavă se cuvine
La unul ca el, 'i-o dam !
Și însu'mî mulțunit cu mine,
Me duceam, de me culcam.

Ion Vucărescu

FLÖREA LA ÎNCHISÖRE

La rea 'nchisöre
S'afă o flöre,
Ce pisnuită
E d' öri-ce sortă ;
Căci căți se 'nclinăș
L'a lor lumină,
Pe lingă-a flörei
Ö ved puțină.

Ș' öri-ce vrea pöte
Ö nedreptate,
Ce e 'n veci gata
La reutate !
Vie cu mine
Acum öri-cine,
De s vře unul
Ce siute biuc !

Dași ajötöve,
Vedași ce flöre !
Ce pățimesce !
Si in ce stare !
I.a faptă bună
Puțini s'adună ;

Mult pot puțin
Bunî împreună!

Ah! lucru mare
E-a ei scăpare!
Făpturei scumpe
Dă înălțare.
Face pe fire
Tot să se mire,
Vrând cu drept florei
Să dea mărire.

Ion Văcărescu.

RESĂRITUL SOARELUI.

1. Aurora se coborâ
Din brațele lui Titon,
Veselă și rumeorâ,
Fără temă de vr'un svon.
2. P' a ei cale semănată
De trandafirî vii la fețe,
Vine, porți deschide 'n dată
Dîmbitorei diminețe.
3. Focurile 'și răspândește,
Nóptea lor se supuind,
Nuori toți îi auresce,
Vlața firei înoind.
4. Begicoșele de roâ,
Ce pe iarbă strelucesc,
Câmpului dau smalturi noâ,
Florile le'nveselesc.
5. De mirosé smulțite,
Balsam vii din ele dând,
Zefirî dulci suflări trimité,
Ieși și colo se jucând.
6. Arătorul își silește
Boi sei cel grei la paș;
Cântând, spune ce dorește,
Tare rezună-al lui glas.
7. Plăcute sblărrări de turme
Aerul îi împlu tot :
Tauri grei pe-ale lor urme
Apăsate mugiri scot.
8. Călușioa de-altă parte
Lor răspunde neceșând ;
Eco prelungind în parte
Al ei glas tot înălțând.
9. Ochiiului s'arăt grămădi.
Turnuri, case, vii, grădini,
Munți verzi, munți de zăpadă
Lucitoare fiind plini.

10. Ducend apă, cânt letițe.
Mai încolo lângă oi,
Spun, ca ele, clohănițe,
Că sunt bine, când sunt doi.

11. Eco prea cu îngrijire
Al lor cântec rezunând,
Drag îi duce la simțire
Și desmărdă ori ce gând.

12. Rîndurea 'n sbor se 'ntrece,
Cu-o aripă răzulește
Unda ce 'și ia pe trup ruce,
Ităcorită se 'ntărește.

13. Face fluturi miș să sbore,
Cun va zefirul ușor ;
Albină fac din flore 'n flore
Furtișag nestricător.

14. Se înalță cu mândrie
Sorele la resărit :
Tote lui cu bucurie
Pe loc închinări trimit.

Ion Văcărescu.

MENIP

(DIN DIALOGELE MORȚILOR)

Menip. În numele lui Pluton, scumpul meu
Eac, arată-mi tot ce este de veșt în infern.

Eac. Nu este facil, Menip. Vești însă ceea ce
este mai interesant. Cunoști pe Cerber, iecă'i ;
— și pe vislarul care te-a trecut cu barca lui.
Venind, ai veșt Flegetonul.

Menip. Sciū că ești guardianul porților ; am
veșt pe regele infernului și furiile ; arată-mi
însă pe morți timpilor trecuți, mai cu sémă pe
cei mai celebri diutre dinși.

Eac. Acela este Agamemnon ; cel alt, Ahil ;
lingă dinși vești pe Idomeneu, Uliș, Ajas, Dio-
med și cei mai însemnați ómeni ai Greciei.

Menip. O dei! Omer! În ce stare ved pe a-
cei eroi atât de faimoși în versurile tele! Iecă'i
fără nume, fără figură, întinși în pulbere ; nu
mai sunt de cât nise umbre vane și capete seci
Dar cel alt, Eac, cine este ?

Eac. Cîru, apoi Cresu ; lingă el, este Sarda-
napal ; mai departe Mida și Serse cel celebru.

Menip. (*apropiându-se de Serse.*) Tu ești,
tălharule, acela care ai ficut să tremure Grecia,
care ai lăntuit Elespantul și ai trecut flota pîntre
munți? Și acest Cresu, vedeți ce mutră! Căt
pentru Sardanapal, permite, Eac, ca să'i dau
un pumn în falcă.

Eac. Nici-de-cum, căci hărca lui fragilă s'ar face zăndări.

Menip. Să scuip barim în obrajul acestui afemelet.

Eac. Voiesci să vești și pe filosofi?

Menip. Cu totă plăcerea.

Eac. Cel d'ântelă care vine spre noi este Pitagora.

Menip. Bună ziua, Euforb, Apolon, ori cum vei voi.

Pitagora. Bine zici. Bună ziua, Menip.

Menip. Nu mai ai cōpsa de aur?

Pitagora. Nu. Dar să ved' ce ai în traistă, pōte ai ce-va de mîncare.

Menip. Nu am de căt bob, amicul meu; această nu este pentru tine.

Pitagora. Ori-cum, dă'mi; alta este doctrina celor morți și alta este a celor vii.

Eac. Acesta este Solon, fiul lui Eseceside; acela, Tales; lingă dinși Pitacu și cei alți; sunt șapte, precum vești.

Menip. Numai dinși sunt voșoi și fără grige. Cine este acela plin tot de bășic și care seamăna cu o azimă cōptă în cenușă?

Eac. Este Empedocle, care a venit din Etna jumetate fript.

Menip. Hei! amice cu papuci de aramă, ce muscă te-a înțepat, pentru ca să te arunci în gurile Etnei?

Empedocle. O tōnă de melancolie.

Menip. Pe Jupiter! di mai bine; de nebunie, orgoliu și vanitate; iecă ceea ce te-a făcut să perî cum merita, în mijlocul flacărilor. Cu tōte acestea, vlicenia nu'ți a servit nimic, căci te-ați veșut dupe mōrte. Dar nu veșt pe Socrat?

Eac. Este acel înțelept care înșiră palabre lui Nestor și Palamed.

Menip. Care?

Eac. Vești tu acel cap pleșuv?

Menip. Dar tōte capetele sunt pleșuve aci; tu n'arăți pe nimeni.

Eac. Acel căru?

Menip. Nici acum; aci toți sunt cărnî.

Socrat. Pe mine me cauți, Menip?

Menip. Da, Socrat.

Socrat. Ce mai nou din Atena?

Menip. O mulțime de tineri descreeați voiesc să trecă de filosofi, și numărul lor este mare, dacă judecăm dupe mersul și costumul lor.

Socrat. Da, am veșut mulți.

Menip. Sigur că ai veșut cum Aristip și Platon au venit aci; unul parfumat cu esență, altul ca curtesan al tiranilor Siciliei.

Socrat. Dar ce se dice de mine?

Menip. Tu ești, din această vedere, un ferice muritor. Lumea este convinsă că tu scieai multe,

cu tōte că, zicend adevurul, tu nu scieai nimic; căci trebuie, cred, să'ți vorbesc cu franceză.

Socrat. Ceea ce le diceam însu'mi; dară o luau de modestie.

Menip. Cine sunt acestia din giurul teș?

Socrat. Carmid, Fedru și fiul lui Clinea.

Menip. Bine, Socrat. Chiar aci tu eșerciți arta ta și nu neingrigesci frumusețea.

Socrat. Ce ași putea face mai plăcut? Dar ședî lingă uoi, dacă voiesci.

Menip. Nu, pe Jupiter! Voșu ședea lingă Cresu și Sardanapal; cred că voșu avea des ocasia d'a ride așindu'l cum se bocesc.

Eac. Me duc căci 'mi e tēmă să nu scape vre un mort; altă dată, Menip, vei vedea mai multe.

Menip. Bună ziua, Eac; sint mulțumit de ceea ce am veșut.

Lucian

NOTĂ BIOGRAFICĂ

Lucian, cel mai spiritual, cel mai original din autori greci, s'a născut la Samoset, în Siria, sub domnia imperatului roman Comod; din copilărie a intrat ca ucenic la unchiul său despre mână, celebru sculptor din acea cetate. Din neatenție sfărâmând o masă de marmură, a fost alungat, și din acel moment s'a dat cu totul la vocația sa pentru litere. Mai înainte a fost avocat, dar avēnd puțin succes, s'a făcut *sofist* (adeverată profesie atunci) și a început să strebată Asia, Grecia și Galia, recitând sau improvisând discursuri asupra ori-căror cestiți, și luând plată bună dela auditori sei. S'a oprit cāt-va la Roma, a cărei corupție a bicfuit-o în *Nigrinus*. Se află în culegerea operilor sele: *Cei doi Falariți*, apoi *Tiranucidul*, *Medicul deseritat de tatăl său*, *Dipsadii*, *Zeusis*, *Lebedele*, *Esiod*, *Erodot*, *Băile lui Jpia*, *Iacu*, *Ercul*, *Scitul*, *Lauda patriei*, *Lauda muscei*, o speță de declamații cari țin de literatura sofistică a timpului. Dar titlurile lui cele mai bune la lauda posterității sunt operele morale și satirice, între cari trebuie să cităm, *Dialocele zeilor și morșilor*, *Timon*, *Jupiterul tragic și Jupiterul ameșit*, *Caron*, *Inviați*, *Adunarea zeilor*, *Menip*, *Cocoșul*, *Lapși*, *Dorinșele*, *Sectele la licitație*, etc. Se citează asemenea din creațiile lui cele mai originale, *Dialocele curtesanelor*, tablou fidel de moravurile acei ței clase de femei.

Tōte acestea sunt scene mici, pline de natural și naivitate, pe cari Aristofan nu le-ar fi desprețuit. Dintre romanele și basmele atribuite lui Lucian, este unul al căru autor nu pōte

fi de cât Lucian, este *Istoria adevărată*, o țesătură de întâmplări neauzite, de căletorii minunate și imaginare pînă în stele. Scopul lui Lucian, cu această carte, era ca să ridă de prelinsele istorii ale lui Ctesia și Jambul, scriitorii de atunci și adeverați amăgitori. El 'i-a atacat într'uu mod mai serios și cu arme mai bune în tratatul despre *Modul d'ă scri istoria*. A mai făcut opera intitulată *Literatori plătiți de cei mari*, operă plină de simțiminte oneste și vederi morale. Mai sunt o mulțime de cărți cari 'i se atribuiesc, dar a căror autenticitate este îndoișoasă. Lucian primise o sarcină superioară în administrația Egiptului și a împlinit-o cu adevărată distincție. A murit de bătrînețe înaintată, dupe toți biografi, cam către anul 200 dela Crist.

EPISTOLA D-lui Gr. H. GRANDEA

ASUPRA POEMEI SELE SATIRICE ASRAEL

Țiic ună că poetul, — această creatură
Al cărui scop e încă problemă în natură,
Purtat de fantazie, în viața lui d' o di,
E tipul antitesc, scriind făr' a simți
Idee scâlciață d' o pană nedibace
Ce-a scris că el *fac versuri când nu mai au ce face*.
Eu, care din 'timplare, în calea mea găsiți
O pană ce sint gata s' o dau celui d' antei d'
Ce-ar spune c'a perdut-o (nu 'mi trebuî mărturie ;
Apolon nu 'i nici Agă, nici cap de Primărie)
Eu, țic, retras d' o parte, me mir și me crucez
De cel ce poezia așa năpăstuiesc,
Și, față cu magistri a căror sacre nume
Pe aripele slavei platesc din lume 'n lume,
Eu nu știu ce responsuri mai just li se cuvî :
Blăstem, ar fi prea tare ; desprețul, prea puțin.
Său să le plâng de milă ? Ce țic și tu, amice,
Tu, ale cărui versuri sunt tot atâtea bice,
Al căror sfîrc sarcastic plețit de Asraîl
Ar face să turbeze pe cel mai sec Zoil !
Căci ast-fel mi se pare poema ta cea noă
Din care desparerea ca apă tare ploă.
Când, plin de indignare, ca vechiul semi-țeu
Coborî în labirintul ascuns în snul tău,
Abisul unui suflet ce 'și cată mângăere
În țipeto de flacări ce scapăr din durere.
Trecutul, vitorul, în el când le privești.
De unul te cutremuri, de cel-alt te 'ndoiesc ;
Sătul de cultul vieței, sfîraimă a ei altare
Și smirna unui idol ce 'i surd l' a ta chîmăuare....
Credință, pioșie, în strigătu 'ți suprem,
Uitându-te pe tine, se schimbă în blăstem !
Apoi, ca semi-țeu, prin firul Arianei,
Ca Dante uriașul, din regia Satanei,

Condus de al teŭ genŭ, în lume mai aparŭ,
Căci norul e departe sub care să disparŭ ;
Și, cercetând pe omeni c' un ochiu ce le petrunde
Pornirile 'n miserii atâtea de fecunde,
Ne-areți oglinda clară în care ne privim,
Cu vechul în al cărui nomol ne tăvălim.
Ce-ai tu cu bleți omeni, cu-a lor societate
Când vișul 'i ascunde sub măscă civilizate ?
Ce-ai tu cu Protogeri când ei se cred Socrați ?
De ce-ataci gărgăuni la cei căpătinați ?
Dar asta ! tu se pare c' ai pus de gând acuma
Să faci din ateisticii religioși ca Nurra ?
Apoi și ce 'i mai magie, din cinici Machiaveli
Să faci Catoni și Reguli, Stefan și Michaeli ?

Aceste așomi de loc nu me spăimintă !
O tempora ! O mores ! Dar tot ce me frămîntă,
E că nu pot cunoșce mobilul desperat
Ce te-a făcut alege acest partid ingrat ;
Această armă cruntă, de luma urgisită,
În sângele lui Nesus muiată și călită,
Ca să ne-areți prin tine, pe omul rătăcit,
Tu, care-atât de june, adesea ne-ai vorbit
D'acea necesitate fatală, absolută,
D'ă crede-o ființă supremă, nevedută ;
De cer, ca cel din urmă asil dumnezeesc
Al sufletelor stinse de plînsul pămîntesc ;
D'amor și de femeie, a lumei suverană,
Ca d' un ideal candid ce nimeni nu profană,
Pe aripele căror se face, s' a făcut
Și trebuî să se facă, c' un scop nepriceput,
Transiția sublimă între Neant ce nu e
Și mistica ființă ce sufletul încue ;
Între pămînt și cerul ascuns în Empireu,
Său între omul impiu și sântul Dumnezeu !
Cum tu încerci o cale atît de temerară,
Pustiū ce puse capul la toți căți o cercară, —
În dată ce suflară a rației făclii,
Când ei pășiră pragul verei filosofii ?
Aū nu 'ți-aduci aminte cum lumea se combină :
Miserie, virtute sau noște și lumină !
Că unele din doă, neaparat aci,
Voința omenescă noî trebuî a jertfi ?
Și că adēs — sunt probe — noî înși-ne dispauem
De una și de alta în cât să le impunem ?

Orî-cum va fi, amice, tu eaci poet sincer !
Dar nu uita că Timpul, e judele 'ți sever. . .
În fine, find că Musa 'mi pe Musa 'ți are nașă,
Că pînă mai de-ună-ți 'mi-o lăgăna în fașă, —
Ca fină, trimitendu 'ți acest umil plocon,
Așteptă și respunsul subscris de Apolon.

Vasile Demetrescu

LACRIMILE

Se 'nserează; rađe pale
Pintre umbre se resfrâng,
Eū, tăcut, m' opresc in cale,
Ascltând in umbra vale
Frunđele ce plâng.

Greeri se scald in roă .
Borile in cântul lor ;
Tote : doă câte doă,
Par'că țeș o lome noă
In beții d' amor.

Nu mai eū, melancoliei
Sclav vindut de suferinți,
Vărs in urma bucuiei,
Pe altarul poesiei,
Lacrimi ferbinți.

Eū nu plâng al vieței sōre
Său destinul inamic ;
Nu ; erī fuțū o cugetare,
Ađi o cōrdă plângătoare,
Măne . . . nn nimic.

Insă plâng căci nu pot spune
De ce ast-fel me topec ;
Dorul tainic ce repune
Viața peptului meū juue,
Și de ce trăiesc ?

Farmec ? Vis ? Delir ? Himerc ?
Sponești voi, țiele ce plâng,
De ce florea in țieori pere ?
De ce 'n lacrimi și durere
Ancă 'n țieori me sting ?
Vasile Demetrescu

Estragem din frumoșă colecție de fabule a d-lui Sion, această urdică pe care locuitori Bucuresceni o vor arunca unul altuia, ca copii mingea. Afăm că poetul nostru a dedicat fabulele seie, cari sunt sub tipar, M. Sele Dōmnei : doă bune augure, atât pentru Dōmnă cât și pentru poet. Pentru Dōmnă : ăntela operă ce 'i se dedică este un mărăgăritar diu corōna Literaturēi Române. Pentru poet : siguranța că Masele Carpaților vor fi bine primite la palatal M. S. Dōmnei.

MORUNUL ȘI PESCARUL

Prins in cărlige un Morun mare,
Zăcea afară pe o cărare.
El atunci țiece către pescar ;
— «Spune, măi frate, să știū măcar ;
Ce gând ai astă-ți să faci ca mine ?
— Am să-ți talū capul frumos și bine ;
Apoi te-oți duce la Bucuresci,
Unde voți face să te 'ntlinesci
Cu personaje forte 'nsemnate,
Cari te-or pune între bucate.»

Nu prea 'nțelege bțetul morun
Aste palavre ce 'i se spun.
Se 'ntōree țărăși cu intristare
Și îl intrăbă cu voco tare :

— «Acestea 'n minte'mi nu prea încap,
Căci cum volū merge fără de cap ?
— Hei ! cap nu 'ți trebuī, — pescarul țiece, —
Făr' de cap pote ești mai ferice,
Apoi mai afă că 'n Bucuresci,
Cu cap, chiar omeni rar intlinesci.»
George Sion

PREOTUL BOGOMIL

Acei cari se ocup cu lectura țiearelor sciū că, pe la finitul lunēi lui august, in orașul Praga din Boemia și in satul Guseneț, s'a celebrat in onōrea lui Iōn Hus, aniversarea a 500 de ani dela acest reformator.

Descrierea acesteī celebrări și discursurile ținute de către reprezentanți diferitelor nații ce au fost adunați acolo, cu această ocașie, ne a amintit despre celebrul din Istoria bulgară, Preotul Bogomil.

Despre acest Preot Bogomil se scrie că a propagat ție-cari doctrine eretice, cari mai in urmă s'au fost respândit nu numai in Bulgaria dar și in totă Europa occidentală.

Noi nu cunōșcem bine istoricul acesteī afaceri, ca să putem demonstra că acel Preot Bogomil, n'a fost ast-fel precum îl represint uni ; dar din câte am citit și ne amintim, convineția noastră este cu totul contrară ; și țecă opinia noastră despre acest reformator din acei timpī :

Bulgaria adoptând religia creștină, s'a subordonat sub autoritatea spirituală a Patriarhului din Constantinople, de unde 'i se trimitea capi bisericesci, Episcopi, etc. Acești trimiși din Constantinople, — capi și arhieriei greci, — dupe ție-cari depōziții antice, atunci precum și acum, din cauza plutomaniei lor, multe injustiții și reū religiei au comis, și că bine-cuvintarea Sântului Spirit pe banī vindeau.

Dar neofți vulgari ai religiei lui Crist, citind in sacra scriptură și găsind cele ce se țiece că, Sântul Spirit când s'a fost pogorit asupra discipulilor lui Crist, 'i-au făcut să vorbească diferite limbi, ca să propage la tōte națiile in limba lor, preceptele cele noi ale evangeli-i lui Crist, și că acei discepoli pe la tōte națiile unde propagat religia, inființau și biserici deosebite și independente, și că acele biserici au avut numai o comunicație spirituală și o unitate dogmatică între ele ; insă, in parte, la nici o nație sau biserică, nu s'a dat autoritatea ca să aibă preponderința asupra altei nații sau biserici. De aceea, acei ce au citit și au studiat sânta Scriptură, au vețut că nu este in acord cu dinsa și cu regulile prescise într'insa, d'a depinde, adică, spiritualmente o nație de alta străină, care să 'i impue preoți și care să 'i ofi-

cizeze serviciul divin, într'o limbă străină și nepricepută ei.

Acésta a fost destul ca să se revolte acei bulgari cugetători în contra clerului grec. A trebuit însă ca aceștia să aibă pe cine-va care să-i conducă; această sarcină a fost îndeplinită de un Preot numit Bogomil.

Într'adever, doctrina lui Bogomil la început nu se scie pozitiv cum a fost; dar este cunoscut că el instruia și predica că păstori spirituali d'atunci nu erau legitimi și conform cu doctrinele evanghelice, și că nu trebuia recunoscuți și respectați.

Acésta a făcut de s'a întins doctrina lui Bogomil așa de îngrabă nu numai între bulgari și națiile învecinate cu ei, dar încă mai mult în Europa occidentală, fiind că populațiile de acolo, fiind apăsate și mai mult de clerul catolic și de puterea temporală a papismului, s'au atras mai cu ușurință spre tot ce tindea a surpa această dominație. Și într'adever la toate erezile de cari în secolul al XII-lea și al XIII-lea, era plină Europa occidentală, învățătura lor era îndreptată în contra dominației papilor. Aceste erezii, dupe cum le numera un Italian d'atunci, au fost în număr pioă la șese-deci, și catolicii le-au fost numit vulgare, nu fiind-că au emanat din Bulgaria, dar fiind-că ele, deși au fost oferite, au avut însă toate, una și aceeași doctrină relativă la dominația Papii dela Roma care nu era legitimă și care nu trebuia recunoscută nici considerată.

Bogomil, dupe cum se arată, a apărut aproape pe timpul acela când bulgarii au primit religia creștină, și se află încă sub dominația spirituală a patriarhului din Constantinopole. În timpul regelui Petru, Bulgaria și-a căpetat un independent Patriarhat al său naționale și atunci agitația bogomiliștilor s'a liniștit. Dupe mórtea regelui Petru, Imperatoarele bizantin Ion Timischii a cucerit o parte din Bulgaria de lângă Dunăre cu orașul Dresda (Siliștra) unde era atunci scaunul patriarhal și printr'acésta a anulat pe patriarhul bulgar. În urma aceștelor, sectatori lui Bogomil au început iar a s'agita, și în timpul regelui Samuel, — care timp a fost plin de reșele sângeroșe pentru viața sa mórte, cu greci, — s'a fost dezvoltat și întins încă și mai mult bogomilismul. Dupe mórtea regelui Samuel, Greci au dominat peste Bulgaria, și cătau avut-o ei sub dominația lor, bogomilismul s'a răspândit foarte mult, strecurându-se chiar în Constantinopole unde se găseau destui bulgari. Acolo l-a introdus un Vasile medicul pe care grecii l-au condamnat la moarte, împreună cu cei doi-spre-zece discipoli ai lui, și dupe ordinul Imperatorului Aleșiu Comnen, l-au ars de viu (în anul 1118). În

urnă, dupe ce Bulgarii s'au eliberat de sub dominația grecă și și căpetară iar clerul național și independent, bogomilismul a dispărut din Bulgaria și s'a întins sub diferite numiri în Europa occidentală, nude dominația papilor dela Roma era invariabilă.

Acésta demonștră că bogomilismul în bazele sale, a fost o manifestație în contra dominației clerului străin, în contra clerului grec din Bulgaria. Iar mai în fund, nu se scie ce a fost doctrina bogomiliștilor, fiind-că nu se găsesce nicăiri testual spus. Uni vor s'o determine dupe cuvintările ce a scris un Preot a name Cosma, în contra ereticilor. Dar dupe drept, acest Cosma a fost ulterior preotului Bogomil, și este posibil ca în timpul lui, să se fi adăogat sau să se fi preschimbat ce-va în doctrina bogomiliștilor. De altă parte, acest Preot Cosma, a fost în contra doctrinei bogomiliste, și dacă vom determina această semnificare, dupe cele ce a scris el, în contra ei, acésta ar fi tot atât ca când cine-va s'ar corca să determine manifestația noastră actuală, pentru eliberarea bisericii noastre de sub dominația patriarhului fanariot din Constantinopole, nu mai dupe ceea ce au scris Grecii despre această manifestație, fără a sci nimic din aceea ce au scris și ceea ce șic Bulgarii despre dinsa. În asemenea caz, ne pot lua și pe noi drept eretici, dupe cum a scris chiar Patriarhul Erusalimului, că, « Diavolul a agitat și ridicat pe bulgarii asupra bisericii egumeneice! »

Ast-fel noastră ne vine a crede despre Preotul Bogomil, că atât el, precum și Ion Hus, n'au fost eretici, ci din contră buni patrioți și adeverați creștini, cari au voit să și elibereze nația lor și să o puie pe calea veritabilă a creștinismului.

Ion Hus a petrecut o viață ca un adevărat succesor al lui Crist; și Preotul Bogomil, precum și discipuli săi, au avut o viață de martiri și de obstinență.

Ion Hus predica și propaga că, « cuvintul lui Dumnezeu, pentru Cehii, trebuiesc rostit în limba cehică pe care o înțelege poporul, iar nu în latinesce, pe care n'o înțelege de loc. » Și Preotul Bogomil s'a resculat asupra clerului grec, fiind-că făcea serviciul divin într'o limbă străină, — grecescă, — pe care Bulgarii n'o înțelegeau, și ceea ce era în contra adevăratelor precepte ale religiei.

Ion Hus condemna acele superstiții, prin cari clerul catolic, de plutomanie și sete pentru glorie și alte pasi lumesci, amăngre națiile. Și preotul Bogomil străgănea pentru virtute și puritatea doctrinei evanghelice, și precum el, așa și toți discipuli lui, umblau în tot-

d'a-una cu evangelia în mână și esplacău preceptele ei, poporului.

Ión Hus predica că : « Împărăția lui Crist, nu este din lumea această, și că Papi și Episcopi seî, ca să urmeze dupe doctrina lui și dupe veritabilele comentare ale evangheliei, trebuie să desprețuiescă averea și lulul și să renunțe a dominația și puterea timpurală, pe care o esercit asupra popórelor, ca una ce este cu totul contrară doctrinei evanghelice. Și Preotul Bogomil instrua și propaga, că : « dreptul d'a se numi Capi bisericeî, este cu totul contrar doctrinei evanghelice și că acest drept nu trebuie a'l recunósce nici a'l respecta. »

Așa dar, ceea ce făcea și instrua Ión Hus acum cinci-sute de ani, aceeași a făcut și a propagat Preotul Bogomil cu 400 ani înaintea lui.

Pre Ión Hus, pe timpul acela l-a-ú declarat de eretic și l-a-ú ars de viu; iar acum, dupo 500 de ani, se adun cei mai aleși dintre toate națiile, catolicî, ortodoși și protestanți, în Praga, unde instrua și propaga el, și în Guse-neș, unde s'a născut el, ca să l' glorifice și să l' celebreze ca pe un liberator al rației umane, din înucatenarea în care o pusesse cerul, și ca pe cel mai mare reformator al întregului gen uman.

Tot asemenea și Preotul Bogomil, în timpul seú, a fost proclamat de eretic, și a-ú ars de viu pe unul din succesori seî, — Basile Medicul, — care nu cu mai mică abnegație și curagiú de cât Hus, a îndurat, pe acel timp, cumplita și ignominósa mórte, pentru justitie și adevér.

Dacă acestea toate s'a-ú petrecut ast-fel, bine este óre să privim lumea întregă care celebrează și glorifică pe Ión Hus, și noi să tăcem despre conațiaul nostru, Preotul Bogomil, care cu 400 de ani înainte de Hus, a dat începutul și a depus basa acestei doctrine pe care a propagat-o Ión Hus?

Unul dintre oratori cari a-ú ținut discursuri la celebrarea lui Ión Hus, între altele a-ú zis : « Nația care nu-și respectă pe ómeni seî cei mari, ea singură nu este demnă de respectat ; nația care nu onoră pe eroi seî, ea-și calcă singură onóra sa ; și aceea-care-și uită pe ómeni seî cari a-ú lucrat pentru binele patriei, ea singură rămâne în uitare de cele-l-alte na-ții ! »

Mălcéan

POEȚII POPORALI

Geniile mari țin de toți timpi și de toate popórele : geniile fiind esența lor. Iși poate cine-va imagina că acei giganți cari se numesc Omer,

Shakspeare, Dante, a-ú scris numai pentru uni operele lor monumentale? Numai giuvaerile, operele minunate dar mici, din sfera literaturii și artelor, pot să fie făcute numai pentru un om și să rămână în mânele acestuia.

Cea d'ânteu condiție a geniului este a fi popular ; multe talente orgolhóse par că nu știu acest adevér. Lor le voiú dice, mergénd mai departe, că toți a-ú mai mult geniú de cât unul, ori-cât de mare ar fi acea personalitate unică.

Când toți, adică inimile mari necorupte din toate țerile și din toate epocele, a-ú luat sarcina d'a cânta ceea ce vedeau, ceea ce simțeau ; ei a-ú umplut operele lor cu viața umană, și opera lor se numesce Cântece populare.

Și cea d'ânteu aprobăție ce a-ú priimit cantecele populare, atăta mult desprețuite de uni, este aceea a geniilor mari.

Omer a făcut un tot din tradițiile grece ; India sanscrită a avut mai mulți Omeri, dintre cari unul este Valmiki. Shakspeare n'a desprețuit unele legende, fie dela Nord, fie din Italia. Dante personifică evul mediú. Cât pentru Goethe Faustul seú, născut din o tradiție seculară, s'a întors la legendă. (Doctorul Faust și acum se cântă în Alsacia.)

Asemenea *Volkslieder*, *Popular Songs*, *Canti populari* sunt titluri magice în Germania, în Anglita, în Italia, adică pretutinderea unde se citesc în adevér *Odisea*, *Divina Comedie*, *Hamlet*, opere mari cari zugrăvesc sub lumină atât de mari umanitatea, căci se poate dice : lumea lui Shakspeare, lumea lui Omer, lumea lui Dante, etc.

Cum nasc cantecele populare? Un om cântă. Dar, cum acesta nu este meseria lui, trebuie să fie mișcat de un simțimint foarte adevérat și foarte tare pentru ca el să deschidă gura. Cântecul seú este o schiță ; fie-care, repetându'l, adaogă ce-va dela sine, așa că în cele din urmă devine opera tutulor. Finlandesi, această dulce și poetică viață, ne descriú cu naivitate acest fapt în cântecul următor, pe care l' estragem din traducția lui X. Marmier :

« Tótă septămăna a lucrat pentru a face ver-suri. Duminică s'a pus basa ; luni a-ú mai re-vedut-o ; marți a-ú adăogat ce-va, apoi mer-curi ; joí versurile nu erau gata ; vineri, erau aproape de fine ; sâmbătă, erau terminate. Nu este unul care le-a compus, ci mai mulți poeți abili în artă și esercitați la cantece. »

Iecă cum se nasc Iliadele !

În asemenea culegeri, nu încapé téma d'a fi jucăria unei inspirații prefăcute. Cu ce seninătate de inimă și spirit trebuie să deschidem o asemenea carte? Bețivul vede sórele și amanta sa în butelie ; eú, când foiletez un asemenea volum, îmi pare că ved natura imprimată ; simț

într'însa livezile, pădurile, aud paserile și fontănele, me scald în patimile și dorurile poporului.

Între geniile mari și acel geniu multiplu și fără nume care se numește *poporul*, trebuie să punem acele rari și alese naturi cari cânt cum cântă poporul, și cari se inspir din seva copleșită a poeziei și naturei. (1)

Jules Andrieu

AMĂRĂTA TURTURICĂ

1. Amărăta turturică,
O! sărmana, vai de ea!
Când rămâne singurică,
O! sărmana, vai de ea!
2. Plânge, inima își strică
O! sărmana, vai de ea!
Nesciind ce să mai dică,
O! sărmana, vai de ea!
3. Sboră tristă prin pustie
Cu dor dope-a sa soție:
Jalea ei nu se mai scie,
Mai mult murtă de cât vie.
4. Cât trăește, tot jalează,
Plânge de se prăpădește
Cu-alta nu se însoțește,
Nici nu se mai veselește.
5. Trecu frumoasă livecă,
Nu se uită, nici nu vede,
Fuge prin pădurea verde,
Și se duce de se perde.
6. Sboră pin' ce de tot cade,
Ocolind dumbrăvi, ograde,
Și pe lemn verde nu șade,
Dorul ei de loc nu scade.
7. Și când stă câte o dată,
Tot pe ramură uscată,
Cu inima inecată,
De jale nevindecată.
3. Șede pe câte o stâncă,
Nici nu bea, nici nu mănâncă:
Întristarea-i cea adâncă
Din zi 'n zi îi crește încă.

(1) Între acestia putem cita pe Robert Burns în Anglia, Beranger în Franța, Goethe în Germania, Bizu Rangabe în Grecia, Mizchievic în Polonia, Petoși în Ungaria, și în România pe acel pescar Iubit care a scos din valurile Dunărei, Oltului și Siretului, mărgăritarele geniului poporului Român, voșă să știe: pe Alexandri.

9. Unde vede apa rece,
Nu va la ea să se plece,
Ci o tulbură și trece,
Și o blăstemă, să sece.

10. Unde vede apă plină
De noroțe și de tină,
Merge setea de ței alină,
Și de soțul său suspină.

11. Unde-aude, să pocnescă
Pușca cea vînătorască,
Ea se duce s'o lovască,
Ca să nu se chinuască.

CANTEC DE DOR

Frunzuliță tufan verde!
Ce-am iubit nu se mai vede
Nici prin crâng, nici prin livecă,
Nici prin cositura verde.

Gîaba măi me duc a-casă
Că'e făcăm și n'am nevastă,
Nici nevastă, nici copii,
Nici un fel de căpțeală.

De oftat ce oftez eu,
S'a măniat Dumnezeu!
Și nici ninge, și nici ploă,
Și nici noaptea cade roa.

De când, dragă, ne-am iubit,
Dușmani ne-am îngădit
Nu cu parî, nu cu neule,
Numai cu cuvinte rele.

Dar-ar Dumnezeu un vînt
Să dea gardul la pămînt,
Numai pari să rămăe,
Dușmanilor de tănăie!

Câte lacrimi am vărsat,
Făceam o fontăună 'n sat,
Fontăună cu trei isvora:
Să bea dușmani să moră!

CANTEC ȚIGANESC

Iecă un cântec în care aflăm atât de gingaș exprimat simțimentul dintre Safo și Faon, Erminia și Tancred, Paul și Virginia, Verter și Carlota.

Țigana: Vaștri doi eale iaca,
                  Miclioni mura gulla du.
                  Cheliaz gule tai cale
                  Oda manghile campilo.

- Tiganul :** Maşim puca mui parno
Calium dusta lajavo,
Chiehaz parno tai gulo
Puo manghe campilo.
- Ea :** Pentru ochi tei ceI negri,
Am lăsat pe dulcea mamă,
Căci ei imi erau dulci şi scumpi,
Şi ei 'mi-a plăcut.
- Ei :** Pentru mica ta faţă albă,
Am suferit destulă ruşine,
Căci ea era albă şi giogaşă
Şi ea 'mi-a plăcut.

CICÓREA (1)

Pe păriu de roă
Plimbă-mi-ae, plimbă
Tînera mlădiţă,
Pe roă descultă,
Pîna florilor,
Floreia florilor,
Roă adunănu'şî,
Paharul umplendu'şî, —
Si ea mi-so crede
Că nimeni n'o vede.
Dar o-a veđut
Drăguţ sântul Sóre,
Si cum o-a veđut,
Mult lui 'i-a plăcut,
Si 'ngrab a mănăt
DoI Luceferel :
Peşitori ei.
În casă-aŭ intrat,
Ea 'i-a 'ntîmpinat :
— «DoI Luceferel,
«Ospectori mei,
«Treceşî d'odihnişî!
— «N'am vint (2) s'odiinnim
«Ci-am vint să peşim
«Si să logodim :
«VreI cu sântul Sóre,
«Căci ei e mai mare?»
Ea din graIu graI :
— «Ba eŭ n'oiu voi,
«Că 'i tot căletor,
«Pîoa tot pe sate
«Şi noştea pe ape!»
CoI luceferel,
Peşitori ei,

(1) Culesă din gura elevului meu, Ion al Anei, în oraşelul Sadu, între pîelele Carpaţilor, în Transilvania, la 8 mai 1858.

(2) Scurtarea cuvîntului venit.

S'aŭ întors la Sóre
Şi 'i-aŭ spus urmarea.
Sórele s'aprinse
De necaz şi ăise :
— «Lăsaţi'mi o 'n pac',
«Căci eă o volu face
«Flora de Cicórea
«Cu-ochi dupe Sóre.
«Când volu răsări,
«Ea s'o 'nveseli ;
«Când volu asunşi,
«Ea s'o ofli ;
«Când volu scăpăta,
«Ea s'o aduna!»

L. Puscariu.

CUGETARI

Am încurajat atât de mult, dela 1860 încóce, mediocrităţile din literatură, arte, ştiinţe, politică, în cât acele mediocrităţi ađi se impun ca autoritate şi înăbuşesc tot ce este merit şi talent.

Femeile cari şi ascund viciile sub masca virtuţii, sunt ca profesori cari şi ascund nescinţa sub masca truţiei. Si unele şi alţi isbutesc în junete, cât timp sufletul are forţa d'a purta masca. Îndată însă ce sufletul lănceşcesce, adevărul se arată : femeia aruncă marama peste gard la trecători, iar profesorul capetă urechi şi corne pe la spate dela copii.

Avem artiştii şi autori cari cred că frumosul stă în obscenitate. E un semn de cădere morală a societăţii.

Când vom înceta d'a mesura meritul cutăruia şi cutăruia dupe ceea ce a fost, iar nu dupe ceea ce este ? Nu vedeţi că din această rătăcire, ne dăm părul, punga şi inima pe mână celor bătrîni ? Nu vedeţi că aceşti bătrîni, iluştri ordinioră, ne-aŭ făcut să nu mai avem nici scóle, nici teatre, nici armată, nici biserică, nici finance, nici comerčiu, nici industrie, nici demnitate, nici forţă morală, nici credinţă în viitor ?

La legi noi, ómeni noi ! — s'a strigat de atâtea ori pe tóte tonurile, şi cu tóte acestea nu vedem nicăirea aplicându-se acest imveşămînt al experienţei seculare.

Bătrîni sunt buni pentru amerunte, dar sunt incapabili d'a avea acele ochiri cari coprind întregul, acele ochiri fără cari nimeni nu póte fi

nicî bun ministru, nicî bun general, nicî bun in 'ustrial, etc. Vedeți pe bătrîni noștri : cînd țura strigă și cere o impulsie generală de mișcare e în toate arterele ei, bătrîni se ocup cu mare zel ; i atenție, nu de mișcarea macinei, ci de cufel : ela ferestre, ca să nu fugă macina.

De aci vine că nu vedem înaintare ! Ah ! dacă nu va fi prea tîrziu cînd vom recunoște acest adevăr !

Dați bătrînilor pensii, iar nu sarcine. Pensia este trecutul, sarcina este viitorul.

TĂRGUL MORAL

Iecă cum Galul se exprimă despre articulele principale din acest tîrg :

Onoarea. — Vină vechie și secată. Nu i se mai cunoște valoarea în piață. Nicî o cerere.

Virtutea. — Marfă vechie, stricată și foarte rară. Se ocupă d'a produce alta. Cîmpul însă nu este fertil. Semînța nu prinde.

Onestitatea. — Adevărata nu se mai află în piață ; cea falsă este destulă, dar nimeni n'a atinge.

Este scădere, fără speranță de ridicare.

Patriotismul. — Antefa calitate este rară, mai că nu se află cu ori-ce preț. A doa este mai facilă ; se scotează pe față cu 99 la 100 interes.

Prudința. — Tôtă în mînele speculatorilor ; din cauza acestui monopol, nimeni nu mare.

Modestia. — Nu se mai află de cît sfîrșimături stricate : fără curs, — nimeni nu vîntescă.

Viciul. — Tîrgul gerne ; se află cu preț mic pe toate stradele.

Orgoliul. — Nimeni n'are lipsă, se dă pe nimic.

Politeta. — În scădere, fără speranță de înaltare.

Scandalul. — N'are curs cu toptanul. Stockul întreg este monopolizat de cei cari vînd în detaliu.

Religia. — Provisie slabă, stricată de timp și nepăsare.

Ipocrisia. — Tîrgul plin. Se vinde cu toate preturile.

Amorul. — La discreție pentru jucători mari și mici. Plătît 'nainte și cu termen. Mare consumație.

Talentul. — Articul rar ; se vinde numai plătît 'nainte. Puțin cari aș.

Fidelitatea. — Nu mai este de modă ; nu se mai primesce în tîrg.

Amicia. — Stockul foarte limitat, articolul diminuează într'un mod însemnat. Puține schimburi.

PANDURINA

I

— Plîngî, copilă grațioasă,
Plîngî pe patul teă de flori.
Și suspină durerôsă...
Varsă calde lacrimfori !

Că acel ce drag țîi fuse,
Dorme astă-ți sub pămînt,
Unde mörtea il depuse
Intr'un neguros mormînt.

Plînge'l, dragă copilîță.
Ți și nopte înfocat ;
Dupe mica ta gurîță
Rosele s'aș scuturat.

Nu mai vine să sărute
Ochi tel săgetători,
Nu mai vine 'n nopti tăcute
Să 'ți ascernă pe prag flori.

Astă-ți dorme, nu mai scie,
Sub o pîtră de mormînt,
Unde cipral se 'mlădie
Legănat de asprul vînt.

II

— « Nu 'l acolo. — nu te teme ! —
Lîngă ciprul plîngător,
Unde vîntul aspru geme,
Suerînd îngroșitor,

Ci e colo 'n grădiniță,
Sub un verde liliac.
Unde cînt'o filomîță
Si un dulce pitpalac.

Locul lui de adormire
E un rațu cu dalbe flori
Cari cresc d'a mea iubire.
D'ale melc lacrimfori.

În tăcerea noptel lină
Din mormînt 'l-am desgropat
Si 'n frumoșa mea grădină
Singură 'l-am îngropat !

Căci eu votî pe lîngă mine
Să se aște ne'lectat,
Să 'l stropesc cu lacrima line,
Să 'l dau dulce scurtat.

Gr. H. Grădean.

LICEUL ROMAN

NUMERUL DELA 10 IANUAR COPRINDE :

- I. Educația ce-și poate face cine-va singur.
  - II. Ramificația cunoștințelor omenești.
  - III. Istoria lumii : Orientul.
  - IV. Dreptul natural : Introducere.
  - V. Economia politică : Istoria acestei științe.
  - VI. Științele fizice și naturale : Introducere.
  - VII. Pedagogia : Revoluțiile acestei științe.
  - VIII. Literatura : Observații generale.
  - IX. Studii sociale și politice : Starea culturii generale în România
  - X. Legislația comparată : Precuvîntare.
- Etc. etc. etc.

Esc la 10 și 24 în fie-care luna. — Abonamentul este obligator pentru trei ani. — Prețul pe un an este 40 lei noi, pentru trei luni : 12 lei noi. — Biroul gazetei este la *Albina Pindului* (Pasagiul Român, scara I No. 8, spre gradina Stavri). — *Albina Pindului* se da prima abonaților acestei gazete